

1. Algemeen economisch beeld

De Nederlandse economie groeit en bloeit nog steeds met groeicijfers van 2,8% dit jaar en 2,6% in 2019. Daarmee houdt de hoogconjunctuur aan. De groei van het BBP valt wel iets terug, maar blijft hoger dan het gemiddelde van de eurozone (gemiddeld 2018: 2,1% en 2019: 1,9%).

De overheid steekt volgend jaar 1,9 miljard euro extra in onderwijs, onderzoek en innovatie. Dat is daarmee de grootste investering in de Miljoenennota. Het extra geld zal besteed worden aan voor- en vroegschoolse educatie en lager collegegeld in het hoger onderwijs. Het kabinet gaat ook het beroep van leraar aantrekkelijker maken om zo extra mensen voor het onderwijs te winnen. Verder wordt 1,2 miljard euro extra uitgegeven aan defensie en gaat er nog eens 1 miljard euro en 0,5 miljard euro naar respectievelijk infrastructuur en veiligheid. Het begrotingsoverschot bedraagt volgend jaar 10 miljard euro. In totaal wordt er 295 miljard euro uitgegeven en komt er 305 miljard euro binnen. De staatsschuld komt volgend jaar uit op 404 miljard euro en daar betaalt de Nederlandse overheid 5,5 miljard euro rente over.

2. Macro Economische Verkenning (MEV)

De werkgelegenheid groeit in 2018 en 2019 gestaag door. Het aantal werkzame personen stijgt naar verwachting met 2,0% in 2018 en 1,4% in 2019. Werkzoekenden vinden gemakkelijk een baan. Het aantal vacatures ligt op recordniveau. Een op de vijf

bedrijven heeft nu te kampen met een personeelstekort, een verdubbeling ten opzichte van een jaar geleden.

Er is een toename van het aantal vaste arbeidsrelaties. In de krappe arbeidsmarkt krijgen steeds meer werkenden een vast contract. Binnen de werkzame beroepsbevolking steeg het aantal werknemers met een vaste arbeidsrelatie in het tweede kwartaal met 159 duizend personen ten opzichte van een jaar eerder, een record in de beschikbare gegevensreeks, die begint in 2003. De toename van het aantal werknemers met een flexibele arbeidsrelatie in de beroepsbevolking is sinds een piek in het eerste kwartaal van 2017 inmiddels sterk afgevlakt en bedroeg in het tweede kwartaal van dit jaar nog slechts 3 duizend personen. De krappe arbeidsmarkt leidt tot een versnelling van de contractloonsstijging, tot 2,9% voor bedrijven. In vergelijking met eerdere perioden van arbeidsmarktkrapte zijn de loonsstijgingen vooralsnog gematigd. Mogelijke verklaringen daarvoor zijn lagere productiviteitsstijgingen en het recentelijk weer opkomende vaste contract (als alternatieve vorm van beloning). Een deel van de krapte wordt opgevangen door buitenlandse arbeidskrachten. Het aantal buitenlandse arbeidskrachten in Nederland neemt daarom gestaag toe. De geleverde arbeid is overwegend aanvullend op het binnenlands arbeidsaanbod.

3. Belastingpakket 2019

Het pakket Belastingplan 2019 bestaat dit jaar uit zeven wetsvoorstellen. In het wetsvoorstel Belastingplan 2019 zijn maatregelen opgenomen die raken aan de koopkracht van burgers. Het kabinet verlaagt de lasten op arbeid. Het introduceert een sociale vlaktaks met een basistarief en een toptarief voor de hogere inkomens. Het verhoogt de algemene heffingskorting. Het kabinet betaalt de verlaging van de lasten op arbeid gedeeltelijk door andere belastingen te verhogen en het verlagen van het tarief waartegen sommige aftrekposten in aanmerking worden genomen. Dit laatste geldt bijvoorbeeld voor de hypotheekrenteaftrek en de ondernemersaftrek. Het kabinet verschuift de lasten op arbeid naar lasten op consumptie door het verlaagde btw-tarief van 6% te verhogen naar 9%. Het kabinet stelt voor om geen aanvullende wetgeving op te nemen voor de overgangssituaties rondom deze tariefswijziging. In de praktijk betekent dit dat ondernemers voor het vaststellen van welk btw-tarief van toepassing is, kunnen aansluiten bij het reguliere moment van verschuldigdheid. Het belastingtarief dat ondernemers over de uitkering van winst uit hun vennootschap betalen, stijgt. In het wetsvoorstel Wet bronbelasting 2020 is een aantal met elkaar samenhangende maatregelen opgenomen. Het gaat om o.m. de afschaffing van de dividendbelasting en een tariefsverlaging in de Vpb. Verder worden wezenlijke grondslagmaatregelen in de Vpb voorgesteld. In het wetsvoorstel Wet modernisering kleineondernemersregeling wordt voorgesteld om de huidige kleineondernemingsregeling in de Wet op de omzetbelasting 1968 (Wet OB 1968) te moderniseren. door de introductie van een facultatieve omzet gerelateerde vrijstellingsregeling van omzetbelasting. Voorgesteld wordt om met ingang van 1 januari 2020 het tarief waartegen aftrekbare kosten van een eigen woning in aanmerking worden genomen, versneld af te bouwen. Voor

wij doen

de volgende grondslag verminderende posten gaat eenzelfde tariefmaatregel gelden:

- de ondernemersaftrek, bestaande uit de zelfstandigenaftrek, de aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk, de meewerkaftrek, de startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid en de stakingsaftrek;
- de mkb-winstvrijstelling, mits het gezamenlijke bedrag van de met de ondernemersaftrek verminderde winst positief is;
- de terbeschikkingstellingsvrijstelling, mits het gezamenlijke bedrag van het resultaat uit werkzaamheden positief is;
- de persoonsgebonden aftrek, op dit moment bestaande uit de uitgaven voor onderhoudsverplichtingen, de uitgaven voor specifieke zorgkosten, de weekenduitgaven voor gehandicapten, de scholingsuitgaven, de uitgaven voor monumentenpanden, de aftrekbare giften, het restant persoonsgebonden aftrek van voorgaande jaren en – op grond van overgangsrecht – verliezen op beleggingen durfkapitaal.

Het toepassen van de tariefmaatregel op de ondernemersaftrek en de mkb-winstvrijstelling draagt tevens bij aan het verkleinen van de fiscale verschillen tussen de ondernemer en de werknemer. Het kabinet heeft besloten om, in afwijking van het regeerakkoord, de daarin opgenomen correctie van het box 2-tarief te verzachten om het midden- en kleinbedrijf tegemoet te komen. Vanwege de wijziging van de tarieven in de vennootschapsbelasting wordt voorgesteld het tarief in box 2 (aanmerkelijk belang) te corrigeren van 25% naar 26,9% per 2021 in plaats van naar 28,5%. Dit gebeurt in twee stappen: met ingang van 2020 wordt het tarief met 1,25%-punt verhoogd naar 26,25% en met ingang van 2021 wordt het tarief met 0,65%-punt verder verhoogd naar 26,9%. Er dus slechts sprake van een beperkte aanpassing van het box

Timing

2-tarief (van 28,5% naar 26,9%, waar het nu 25% is). Het tarief van de vennootschapsbelasting wordt verlaagd van 25% naar 22,25%. Specifiek voor het mkb gaat het tarief van de eerste schijf (tot 200.000 euro) van de vennootschapsbelasting van 20% naar 16%. Toepassing heffingskortingen in de inkomstenbelasting voor buitenlandse belastingplichtigen. Ten aanzien van de heffingskortingen in de inkomstenbelasting voor buitenlandse belastingplichtigen, wordt voorgesteld om in de Wet inkomstenbelasting 2001 (Wet IB 2001) op te nemen dat nietkwalificerende buitenlandse belastingplichtigen die inwoner zijn van een andere lidstaat van de Europese Unie, een staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, Zwitserland of de BES-eilanden (de landenkring) in voorkomende gevallen steeds recht hebben op het belastingdeel van de arbeidskorting en van de inkomensafhankelijke combinatiekorting. De wet wordt hiermee op dit punt in overeenstemming gebracht met het EU-recht. Dit voorstel is in lijn met de maatregel uit het pakket Belastingplan 2018 op grond waarvan buitenlandse belastingplichtigen die buiten de landenkring wonen vanaf 2019 in de loonbelasting niet langer recht hebben op het belastingdeel van de heffingskortingen. In verband met bepalingen in (Nederlandse) belastingverdragen die discriminatie van vaste inrichtingen verbieden, wordt voorgesteld het recht op het belastingdeel van de arbeidskorting en van de inkomensafhankelijke combinatiekorting ook te regelen voor de betreffende buitenlandse belastingplichtigen die een onderneming drijven met behulp van een vaste inrichting in Nederland. Verkorten maximale looptijd 30%-regeling. Voor werkgevers bestaat de mogelijkheid om werknemers de extra kosten van tijdelijk verblijf buiten het land van herkomst in het kader van de dienstbetrekking (extraterritoriale kosten ofwel ET) onbelast te vergoeden via de zogenoemde ET-regeling. De 30%-regeling is een verbijzondering van deze ET-regeling. Voorgesteld wordt de

wij doen

maximale looptijd van de 30%-regeling per 1 januari 2019 met drie jaar voor zowel de nieuwe als de bestaande gevallen te laten gelden. Dit zal betekenen dat de 30%-regeling na uiterlijk vijf jaar niet langer kan worden toegepast. Het kabinet acht overgangsrecht in dit geval juridisch niet noodzakelijk. Hoewel het kabinet overgangsrecht juridisch niet noodzakelijk acht, stelt het wel overgangsrecht voor met betrekking tot de schoolgelden voor internationale scholen. De subsidieregeling praktijkleren wordt versoerd, maar een forse bezuiniging is afgewend. De subsidierегeling praktijkleren wordt in 2019 met één jaar verlengd en daarnaast vindt er in 2019 een korting van € 19,5 miljoen plaats. Het maximale subsidiebedrag per gerealiseerde praktijk- of werkleerplaats wordt verlaagd van € 2.700 naar € 2.500 in 2019.

4. Arbeidsmarkt

ET-regeling verkorting van acht naar vijf jaar

Ongewijzigd opgenomen d.w.z. verkorting van de 30%-regeling van acht naar vijf jaar zonder overgangsrecht. Overgangsrecht alleen voor internationale schoolgelden.

Aanpak arbeidsmarktdiscriminatie

Verder aanpakken via Actieplan Arbeidsmarktdiscriminatie dat in november uitkomt. Herziene Detacheringsrichtlijn De herziene Detacheringsrichtlijn vervangt de huidige Detacheringsrichtlijn uit 1996 en bevat onder andere een gewijzigde definitie van loon. Daarnaast krijgen gedetacheerde werknemers na twaalf maanden detachering recht op de arbeidsvoorwaarden van het gastland met uitzondering van de regels met betrekking tot ontslag en aanvullend pensioen.

Timing

Pensioen

Het kabinet benadrukt dat het pensioenstelsel aan verandering toe is om aansluiting te houden bij een veranderende arbeidsmarkt. De bal ligt nu bij sociale partners in de SER. Het kabinet hoopt en vertrouwt erop dat op korte termijn samen met de partners de noodzakelijke stappen gezet kunnen worden. De ABU ondersteunt die oproep. Voor het overleg in de uitzendbranche over het toekomstbestendig maken van de pensioenregelingen voor uitzendkrachten is vernieuwing van het pensioenstelsel van groot belang. Zo is de door het kabinet aangekondigde afschaffing van de doorsneesystematiek voor de vernieuwing van de pensioenregeling voor uitzendkrachten een belangrijk ingrediënt voor vernieuwing. Het zorgt ervoor dat iedereen op elk moment de pensioenopbouw krijgt die past bij de ingelegde premie. Dat komt tegemoet aan het bijzondere karakter van de branche, met een relatief jonge populatie, kort verblijf in de sector en bijbehorende sterk wisselende levensfasen en -behoeften.

Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl)

Lage-inkomensvoordeel (LIV): het LIV bestaat sinds 2017 en is een tegemoetkoming in de loonkosten aan werkgevers, met als doel om banen te creëren en behouden voor werknemers met een inkomen tussen de 100% en 125% van het minimumloon. De geraamde uitgaven aan het LIV zijn in 2019 en verder hoger dan in 2018. Dit heeft te maken met de ingroei van beschut werk en de verlaging van de leeftijd die recht geeft op het reguliere minimumloon per 1 juli 2017 en 2019. Hierdoor vallen naar verwachting meer werknemers onder het LIV. Jeugd-LIV: het minimumjeugdloonvoordeel (jeugd-LIV) bestaat sinds 2018. De regeling compenseert werkgevers voor de loonkostenstijging door verhoging van het minimumloon voor jongeren. Het

jeugd-LIV wordt voor het eerst in 2019 uitbetaald (over het jaar 2018). Werkgevers krijgen voor dat jaar eenmalig een hogere vergoeding om tevens te compenseren voor het tweede halfjaar van 2017. Loonkostenvoordeel (LKV): werkgevers kunnen een tegemoetkoming krijgen voor het in dienst nemen van werknemers uit bepaalde doelgroepen. Het gaat om arbeidsbeperkten (plaatsing en herplaatsing); de doelgroep Banenafpraak en scholingsbelemmerden en de doelgroep oudere werklozen. Voor de doelgroep Banenafpraak & scholingsbelemmerden wordt per 2020 het loonkostenvoordeel structureel beschikbaar i.p.v. de nu geldende maximaal drie jaar per dienstverband. Daarom stijgen per 2021 de uitgaven aan LKV.

Inburgering statushouders

Werk krijgt een centrale plek in het integratie- en inburgeringsbeleid. Het inburgeringsstelsel gaat drastisch op de schop. Doel is dat nieuwkomers meteen aan het werk gaan en ondertussen zo snel mogelijk goed Nederlands leren. Werk en taal zijn immers de kortste weg naar volwaardig meedoen in de samenleving. Voor iedere nieuwkomer zal de gemeente een persoonlijk plan opstellen: het Plan Inburgering en Participatie (PIP). Dit is maatwerk: een persoonlijk programma voor het leren van de taal in combinatie met werk, vrijwilligerswerk, studie of stage.

Arbeidsmarktbeleid

Het kabinet is een breed offensief gestart en is in gesprek met werkgevers, werknemers, gemeenten, UWV en onderwijsveld over het Actieplan Perspectief op werk. Dit initiatief is erop gericht zoveel mogelijk mensen een baan, leerwerkplek of aangepaste

functie aan te bieden. Over de hele linie worden regels vereenvoudigd, zodat werkgevers en mensen met een arbeidsbeperking elkaar makkelijker vinden en het voor beide partijen aantrekkelijker wordt samen te werken. Onderdeel van dit actieplan is verbetering van het matchen op werk voor alle werkzoekenden die daarbij publieke ondersteuning nodig hebben. Werkgevers willen bediend worden vanuit één werkgeversloket, met een geharmoniseerd regionaal pakket van instrumenten en voorzieningen en met een inzichtelijk bestand van alle werkzoekenden. Om dit voor elkaar te krijgen, zal het kabinet met bestuurlijke afspraken en financiële ondersteuning richting geven aan de samenwerking tussen UWV, gemeenten en andere partijen in de regio's. Het kabinet stelt hiervoor tweemaal € 35 miljoen beschikbaar in 2019 en 2020. Het kabinet stelt vanaf 2019 € 70 miljoen beschikbaar voor persoonlijke dienstverlening door UWV aan werkzoekenden met een WW-, WIA-, of Wajong-uitkering. Dit geeft UWV de mogelijkheid om de dienstverlening op maat verder uit te breiden en de matching op de arbeidsmarkt te versterken. Het kabinet is voornemens om bij SZW in de Verzamelwet 2019 te regelen dat UWV ook re-integratie kan inkopen voor mensen die minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn verklaard en in de WW terecht zijn gekomen.

Loondispensatie

Het uitwerken van de loondispensatie in de Participatiewet is stopgezet, omdat het doel hiermee niet bereikt wordt, namelijk regels vereenvoudigen om de kans op werk te vergroten. Voor de begrotingsbehandeling van SZW zal het kabinet een nadere uitwerking naar de Tweede Kamer sturen. SZW mikt op vereenvoudiging van regels en meer werk voor mensen met een beperking.

De ABU ondersteunt dit van harte.

Leven Lang Ontwikkelen

Het kabinet wil een doorbraak realiseren op het gebied van een Leven Lang Ontwikkelen en een positieve en sterke leercultuur tot stand brengen. Voor het jaar 2019 wordt € 1,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de verbetering van randvoorwaarden daarvoor. De sleutel voor verandering ligt bij de mensen zelf. De kern van de voorgestelde aanpak is het stimuleren van de eigen regie van mensen op hun loopbaan en hun leven, zodat ze zich kunnen blijven ontwikkelen en hun eigen keuzes kunnen maken.

Ouderenwerkloosheid

Het kabinet heeft in 2016 middelen beschikbaar gesteld voor het Actieplan Perspectief voor vijftigplussers. Het plan is onder meer gericht op het voorkomen van werkloosheid door werkende 50-plussers meer wendbaar te maken. In 2019 is voor de subsidieregelingen voor de aanpak van ouderenwerkloosheid € 17,3 miljoen beschikbaar.

Dit betreft de introductie van ontwikkeladvies, training voor leidinggevenden en een centraal aanspreekpunt voor werkgevers (€ 164 miljoen). Ook is budget beschikbaar voor experimenten om kansen bij werkgevers te benutten die nu onbenut blijven, zoals in de techniek en de ambachten (€ 0,5 miljoen). Brede aanpak armoede en schulden in het kader van een brede aanpak van armoede en schulden werkt het kabinet onder andere aan herziening van het beslag- en executierecht, implementatie van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet en verbreding van het Digitaal beslagregister. De ABU volgt deze ontwikkelingen met als doel te sturen op lastenverlichting voor werkgevers in de afhandeling van loonbeslagen.

Wetsvoorstel arbeidsmarkt in balans

Het kabinet wil dat het wetsvoorstel Wet arbeidsmarkt in balans in het najaar 2018 naar de Tweede Kamer wordt gezonden. Het wetsvoorstel is zelfs in de Troonrede genoemd. Als het gaat om payrolling wordt wederom opgemerkt dat het kabinet beoogt het ontzorgende karakter van payrolling te behouden en concurrentie op arbeidsvoorwaarden te voorkomen. Inspectie SZW Het kabinet investeert in de Inspectie SZW. Om de handhaving en fraudebestrijding te versterken, maakt het kabinet – geleidelijk oplopend naar 2022 – jaarlijks € 50 miljoen extra vrij voor versterking van de handhavingsketen van de Inspectie SZW. Deze middelen zijn met name bedoeld voor de bevordering van een eerlijke arbeidsmarkt, de bevordering van gezond en veilig werken, en het aanpakken van schijnzelfstandigheid. Arbeidsmarkt lange termijn voor de uitdagingen op lange termijn wil het kabinet ook fundamenteel kijken of de verschillende stelsels van het arbeidsrecht, sociale zekerheid en fiscaliteit nog aansluiten bij een toekomstbestendige arbeidsmarkt. Daarom stelt het kabinet een onafhankelijke commissie in die zal

onderzoeken of ons huidige stelsel nog aansluit op de arbeidsmarkt van de toekomst. De ABU is blij met dit initiatief van minister Koolmees.

5. Sociale zekerheid

In 2019 daalt de werkloosheid naar 3,4%. De uitgaven voor arbeidsongeschiktheid stijgen licht en die voor ziekte blijven gelijk. Voor (met name de mkb)-werkgevers wordt gezocht naar manieren om hen rondom ziekte en arbeidsongeschiktheid minder te belasten. De maatregelen uit het regeerakkoord zijn met een jaar uitgesteld. Het kabinet staat open voor voorstellen van sociale partners premiegevolgen voorstel Wet arbeidsmarkt in balans (WAB). Uit de stukken die voor consultatie zijn gepubliceerd gaat de WAB in 2020 leiden tot een premiestijging van de WW voor de uitzendbranche. De financiering van de WW gaat op de schop. Er komt één hoge premie en één lage premie voor de WW met een vast verschil.

De sectorfondsen worden m.i.v. 1 januari 2020 opgeheven en daarmee komen de sectorfondspremies te vervallen. Werkgevers die vaste contracten aanbieden, krijgen te maken met een lage premie. Werkgevers die flexibele/ tijdelijke contracten aanbieden, krijgen te maken met een hoge premie. Wat voor de premiestelling wordt verstaan onder een vast contract is uitgewerkt in de memorie van toelichting die eind september bekend wordt.

Probleem	Probleem	Oplossing	Bereikt door	2018	2019
WZV	Clustersonderzoek	WZV	Werkgever	17,00	17,00
Arbeid	Werkgeversorganisatie	Arbeid	Werkgever	6,10	6,10
WZV	Werkgeversorganisatie (geen arbeidsrecht)	WZV, WZV, WZV	Werkgever	5,80	5,80
WZV	Werkgeversorganisatie (WZV, WZV, WZV)	WZV, WZV, WZV	Werkgever	5,80	5,80
WZV	Werkgeversorganisatie voor de overheid	Zelf WZV, WZV, WZV	Werkgever	5,70	5,70
WZV	Werkgeversorganisatie (WZV, WZV, WZV)	Werkgeversorganisatie	Werkgever	5,50	5,50
WZV	Werkgeversorganisatie (WZV, WZV, WZV)	WZV, WZV, WZV, WZV	Werkgever	5,27	5,47

6. Gezond en veilig werk, handhaving

Het kabinet pleit voor vereenvoudiging van het claimstelsel letselschade voor werknemers die ziek zijn door hun werk en start daarnaast een meerjarige campagne om het aantal beroepsziekten terug te dringen. Daarnaast richt het kabinet zich samen met de Inspectie SZW, brancheorganisaties, bedrijven en instanties op het bevorderen van gezond, veilig en eerlijk werk. Voor de uitzendbranche wordt gewerkt aan een brancheprogramma. Voor handhaving en fraudebestrijding maakt het kabinet jaarlijks € 50 miljoen extra vrij. Verder wordt ingezet op een versterking van de arbeidsgerelateerde zorg en evaluatie van de wetwijziging Arbowet en wordt gezien of de Arbobeleidscyclus op onderdelen kan worden aangescherpt, zodat ongevallen en beroepsziekten nog beter kunnen worden voorkomen.

7. Ondernemerschap

Regeldruk

Het kabinet kiest voor een andere insteek in regelgevingsbeleid t.o.v. de afgelopen decennia. Het wil ondernemers centraler stellen en samen met hen op zoek gaan naar knelpunten die in de praktijk

voor overlast zorgen. In het programma 'Merkbaar betere regelgeving en dienstverlening 2018-2021'

komt dat o.a. tot uiting in de volgende activiteiten:

- Effectievere consultatie van voorgenomen wet- en regelgeving;
- Introductie van een mkb-toets, waarbij ministeries in een vroegtijdig stadium voorgenomen wetten regelgeving voorleggen aan een panel van ondernemers;
- instelling van een commissie voor aanpak van knelpunten in bestaande regelgeving.

Scholing

Vanaf juli 2018 beschikt UWV over een tijdelijk budget voor het inkopen van scholingstrajecten voor werklozen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie. Het gaat om scholingstrajecten die leiden naar beroepen waar veel vraag naar werkenden is.